

A Vízyűjtő-gazdálkodási Terv és a települési csapadékvíz-gazdálkodás jelentősége

Lakossági szemléletformálás

TOP-2.1.3-15-BO1 - Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések: Nekézseny, Csernely-patak mederszelvény helyreállítása

Az Európai Unió tagországaiban 2000. december 22-én lépett hatályba az EU új vízpolitikája, a **Víz Keretirányelv** (2000/60/EK irányelv).

A Víz Keretirányelv **alappondolata**: a víz az élet nélkülözhetetlen eleme, olyan természeti, társadalmi érték, amely korlátozottan áll rendelkezésünkre. Megóvása, állapotának javítása mindannyiunk feladata, ami közös erőfeszítéseket igényel.

A Víz Keretirányelv (VKI) fő célkitűzései:

- a vizes élőhelyek védelme,
- a fenntartható vízhasználat elősegítése,
- a vízminőség javítása,
- a felszíni alatti vizek védelme,
- az árvizek és aszályok hatásainak mérséklése.

A VKI célkitűzések megvalósításának eszköze a minden EU tagállam számára kötelezően előírt Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT) készítése, amit a tagállamoknak hatévente felül kell vizsgálnia.

A VGT egy, a vizek állapotát feltáró és a „jó állapot” elérését megalapozó olyan **stratégiai terv**, ami az adott ország területén kijelölt felszíni és felszín alatti víztestekre – azok állapotértékelése alapján-, szükség szerint intézkedéseket fogalmaz meg.

A vizek jó állapotának elérését és fenntartását célzó intézkedések megvalósítása fejlesztési beruházásokkal, pályázatok útján, a lakosság aktív bevonásával hozhat valódi eredményt.

A VKI célok eléréséhez szükséges intézkedéseket Magyarországon első ízben az 1042/2012. (II.23.) számú Korm. határozattal kihirdetett első Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT1) foglalta össze.

A VGT1 felülvizsgálata 2015 decemberében zárult le. A felülvizsgált tervet (VGT2) Magyarország Kormánya az 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozatával fogadta el.

A VGT2 teljes dokumentációja és háttéranyagai mindenki számára elérhetők a www.vizeink.hu weboldalon.

A vizek jó állapotának eléréséhez és fenntartásához járul hozzá a Felsőnyárad településen megvalósításra került, tárgyi TOP-2.1.3-15 beruházás is.

A beruházás kiemelt céljai:

- a település belterületi vízrendezésének megoldása, a csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése,
- a település környezeti állapotának további javítása,
- a helyi vízkár, dombvidéki árvíz veszélyeztetettségének csökkentése,

mindezt összhangban a VKI, illetve az azon alapuló VGT célkitűzéseivel.

A beruházással érintett felszíni víz a Csernely-patak, ami a VGT2 alapján víztestként kijelölt.

A VGT2 intézkedéseket csak a kijelölt víztestekre fogalmaz meg.

A beruházás megvalósítása a Csernely-patak víztestre VGT2-ben megfogalmazott *17.1. „Szennyező-anyag és hordalék lemosódás csökkentése gyesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával”* intézkedés teljesítését szolgálja leginkább.

Előbbieken túl, a VKI, VGT célok eléréséhez kiemelt jelentőségű a lakosság részéről a települési csapadékvíz-gazdálkodásra való tudatos törekvés is.

A csapadékvíz-gazdálkodás a település területére hulló csapadékvíz, mint megújuló természeti erőforrás fenntartható felhasználása.

A csapadékvíz kiaknázása alapvetően két irányban lehetséges:

- hasznosítással, illetve
- a hasznosulás elősegítésével, a víz legalább időszakos visszatartásával a településen.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A követendő jó gyakorlat lehetőség szerint a „zöld” csapadékvíz infrastruktúra alkalmazása, aminek egyik lehetséges megoldása a *csekély beavatkozással járó fejlesztések megvalósítása*.

Ennek alaptípusai:

- a lefolyási útvonalak célszerű megváltoztatása,
- beszivárogtató létesítmények kialakítása,
- tározó létesítmények telepítése,
- szivárogtató létesítmények,
- csekély beavatkozást igénylő tájépítészeti megoldások.

Ugyanakkor a hagyományos, elvezetés orientált csapadékcsatornázási gyakorlat „zöld” módszerekkel való kombinálása is már előremutató jó gyakorlatnak számít.

A beruházás keretében a község belterületén az Arany János és a Petőfi Sándor utcák vízrendezésére, a csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztésére, valamint a Csernely-patak belterületi szakaszának mederrendezésére került sor.

A Nekézseny településen meglévő útburkolatok, járdák és azok lejtéviszonyai, valamint az egyéb közművek elhelyezkedése miatt a csapadékvizek gyűjtésére és elvezetésére döntően burkolt, művi árokrendszer került kialakításra. Az árkok előre gyártott vasbeton elemekkel kerültek burkolásra, illetve egy cca. 150 fm hosszú földmedrű árokszakas is épült.

A településen kiépített csapadékvíz-elvezető rendszer földmedrű árokszakasa elősegíti a késleltetett csapadéklefolyást, valamint a csapadékvíz talajba történő beszivárgását.

Ugyanakkor a természeti, valamint épített környezet sajátosságai egyéb tározó létesítmény kialakítását (záportározó, átfolyós rendszerű tározó stb.) jelen beruházás keretében nem tették lehetővé.

A hordalék és tápanyag visszatartás megoldására a községben 3 db hordalékfogó műtárgy került telepítésre.

A kiépített belterületi vízvezető rendszer befogadója a település területét átszelő Csernely-patak. A beruházás során megtörtént a Csernely-patak érintett szakaszának meder-kostrása, a meder keresztmetszeti kialakítása, valamint a Csernely-patak mellékágainak kostrása is.

A tervezett beruházás összességében hozzájárul a település területéről származó diffúz szennyezések csökkentéséhez, így közvetve az érintett felszíni és felszín alatti víztestek jó állapotának eléréséhez, illetve fenntartásához, mint alapvető VKI és VGT szerinti elváráshoz.

Egyebekben a település belterületi vízrendezésének teljes körű megoldásával a lefolyó víz rendezett, egyenletes módon kerülhet összegyűjtésre és elvezetésre, így csökkentve a település helyi vízkár veszélyeztetettségét. Az így kialakított csapadékvíz elevezető rendszer biztosítani tudja a felszínről lemosódó szennyezőanyagok koordinált, károkozás nélküli elvezetését is.

A helyi lakosság a csapadékvíz-gazdálkodás településen belüli megvalósításához az ingatlanok belterületén többek között az alábbiakkal járulhat hozzá:

- a természetes növénytakaró megőrzése, törekedve a vízzáró felületek nagyságának csökkentésére,
- a járdák kialakításánál áteresztő burkolat alkalmazása,
- a tetővíz és burkolt felületi lefolyások visszatartása felszín alatti, illetve feszíni tárolótartályokkal,
- a tetővíz elszivárogtatására kialakított kavics/zúzottkő töltetű akna telepítése,
- a háztartás ivóvíz minőségű vízfelhasználását csökkentő komplex esővíz hasznosító rendszer kialakítása,
- az összegyűjtött csapadékvíz felhasználása pl. locsolásra stb.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a lakosság a települési csapadékvíz-gazdálkodásra való tudatos törekvéssel a kiépített belterületi vízrendezési infrastruktúra részbeni tehermentesítését is elősegíti.

Forrás:

www.vizenk.hu

www.palyazat.gov.hu

Nekézseny település belterületi vízrendezés tárgyú beruházás műszaki kiviteli tervdokumentációja

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE